

Verslag IROJ Antwerpen

Datum 28/05/2014

Aanwezig

Bart Geens	VSO - CAW
Jan De Ridder	Intersectorale Toegangspoort
Ingrid Van Eetvelt	Ondersteuningscentrum Jeugdhulp / Sociale Diensten Gerechtelijke Jeugdhulp
Karen Dekoninck	Jeugd magistratuur
Ilse De Groof	Vertegenwoordiging ouders
Koen De Vylder	VSO - CAW
Peter De Hond	Vrij CLB
Frank Van den Broeck	VSO - PPJ
Patricia Desair	Stedelijk CLB
Xenia Langen	Cachet
Jo Frans	Vlaams Welzijnsverbond
Veerle Vermeulen	ZNV - CGG
Chantal Van Overvelt	VSO - VAPH
Rik Van Buggenhout	Vlaams Welzijnsverbond
Jan Bots	VSO - PPJ
Walter De Proost	Vlaams Welzijnsverbond
Stef Anthoni	Vertrouwenscentrum Kindermishandeling
Dominick Vosters	Vlaamse Overheid

Verontschuldigd

Frans Heylen	VSO - CAW
Dirk Kaethoven	Federatie van Diensten voor Geestelijke Gezondheidszorg
Danielle Decorte	Pleegzorg
Karina Van Belle	Pleegzorg
Caroline Debruyne	Kinderpsychiatrie
Philippe Van Daele	Jeugd magistratuur

Voorzitter Veronique Wuyts (provincie Antwerpen)

Verslaggever Jessie Thys (provincie Antwerpen)

Agenda

1. Goedkeuring vorig verslag
2. Opvolgpunten verslag IROJ 23/04/2014
3. Uitbreiding toegankelijk modules contextbegeleiding
4. Actiefiche 1
5. Actiefiche 2
6. Signalen uit het werkveld
7. Varia

1. Goedkeuring vorig verslag

Blz.5: 5. Afstemming justitie – hulpverlening i.f.v. verontrusting

opmerkingen: “- Als een hulpverlener denkt dat er geen bereidheid is van de cliënt...”

=> als er wel bereidheid is om naar het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling te gaan dan kan dit binnen de reguliere werking verder worden opgenomen

=> als er geen bereidheid is kan het M-document worden opgemaakt

Blz.6: “- Het zou goed zijn, als de hulpverlening zicht krijgt op de tijdsspanne waarmee een gemandateerde voorziening een oplossing kan bieden”

=> De tijdsspanne is een kwantitatief gegeven dat weinig zicht geeft op het kwalitatieve. De tijd die de gemandateerde voorziening nodig heeft hangt af van een aantal inhoudelijke factoren en ook van bv. wanneer de eerste afspraak kan plaatsvinden, hoe snel mensen mee zijn in het verhaal enz.

Daar dit onduidelijke factoren zijn kan snelheid op zich niet als criterium gelden om naar de gemandateerde voorziening te stappen.

Anderzijds is er een termijn voorzien van 65 dagen en is het een gedeelde verantwoordelijkheid om te bekijken wat er in die tijd kan gebeuren.

Vanuit het CKG wordt de bezorgdheid geuit dat tijdens het onderzoek opname enkel mogelijk is in een korte module. Als de opname dan toch langer duurt blijft de cliënt “hangen” in deze kortdurende module, waardoor de instroom dreigt dicht te slibben.

2. Opvolgpunten verslag IROJ 23/04/2014

2.1. De secretariaatsfunctie van het IROJ zal worden opgenomen door de provincie.

2.2. Nota IAWG

Binnen de federatie van Sociale Ondernemingen (SOM) is er een overleg m.b.t. het IROJ. Van daaruit wordt gevraagd om deze nota ook aan de overige IROJ's te bezorgen met de vraag of zij de bedenkingen van Antwerpen delen. Op die manier zou een versterkt signaal, vanuit alle IROJ's samen kunnen gegeven worden aan het Management Comité en het IAWG. Het SOM zou hiertoe initiatief kunnen nemen.

Anderzijds heeft men er geen probleem mee als Antwerpen hierin het voortouw zou nemen. Eerst Vlaams gaan afstemmen werkt immers vertragend. Het SOM zorgt voor een voorzet, het versturen van de brief naar Brussel gebeurt door de voorzitter.

Er wordt afgesproken dat de voorzitter per brief ook de overige IROJ's op de hoogte stelt van dit initiatief. Achteraf kan hen tevens het antwoord vanuit Brussel bezorgd worden.

2.3. Juridische implicaties contactpersoon-aanmelder

Vorige vergadering werd voorgesteld om een “praktijkboek” uit te werken om de opdracht van de contactpersoon-aanmelder duidelijk te krijgen. Doninck heeft dit idee ondertussen afgetoetst bij de coördinator van het team IJH bij de Vlaamse overheid, Martine Puttaert, en kan melden dat het positief onthaal werd. Concreet moet nog bekeken worden hoe hierrond

verder initiatief kan genomen worden. Zodra hierover meer informatie beschikbaar is wordt dit teruggekoppeld.

M.b.t. de juridische implicaties heeft Jan De Ridder de nodige navraag gedaan:

De 'juridische aansprakelijkheid' is uiteraard geen exclusieve voor de medewerkers van een OOOO, de juridische aansprakelijkheid van alle jeugdhulpaanbieders en medewerkers van ITP kan in het geding zijn.

Naast eventuele schadegevallen die ontstaan bij de uitoefening van de functie kunnen vooral overtredingen in de toepassing van de geheimhouding en de rechtsfiguur "schuldig verzuim" in het vizier komen. Wij hebben hierover specifiek vanuit de job van consultants een onderzoek laten uitvoeren in 2006 door het Instituut voor Sociaal Recht, KUL, wat resulteerde in het rapport "Over risico's en beperkingen. Juridisch onderzoek naar de positie van de consultants van de sociale diensten van de Bijzondere Jeugdbijstand, met focus op 'aansprakelijkheid' en 'schuldig verzuim'" (PUT, ROM, ANKAERT).

Wat het misdrijf "schuldig verzuim" betreft, moet worden benadrukt dat enkel de cumulatie van een drietal essentiële elementen : 1/ er moet een persoon zijn die in groot gevaar verkeert – 2/ het is vereist dat de verzuimer hetzij door persoonlijke tussenkomst hetzij door tussenkomst van een andere geschikte persoon hulp kon bieden – EN 3/ schuldig verzuim is een opzettelijk misdrijf, wat inhoudt dat enkel iemand die wetens en willens beslist heeft geen hulp te bieden aan een persoon in nood gestraft kan worden, kan leiden tot het misdrijf "schuldig verzuim".

Deze extreme situaties zullen zich maar zelden voordoen. De invulling van de rechtsfiguur spoort met het handelen dat men mag verwachten van een professionele hulpverlener, deze van de normaal zorgvuldig handelende en vooruitziende hulpverlener. Er is geen reden tot paniek, maar tot nuancering van de problematiek. Uiteraard is het wel zo dat elke hulpverlener, en bij uitbreiding elke burger, er van verdacht kan worden schuldig verzuim te hebben gepleegd. Daar kunnen wij hen niet van vrijwaren. Verdacht worden is uiteraard nog niet schuldig bevonden worden. Er zijn in de bijzondere jeugdbijstand tot nu enkele zeldzame vorderingen geweest maar geen leidde tot een schuldigverklaring.

2.4. Sociale kaart

De transitie van het oude naar het nieuwe systeem voor de sociale kaart van de provincie Antwerpen is nog volop aan de gang. Daarnaast gaat ook de jeugdhulpwijzer opnieuw vorm krijgen. Het is onduidelijk wanneer deze concreet zal beschikbaar zijn. Er is echter veel vraag naar en het is een noodzakelijke voorwaarde om de brede instap goed te kunnen realiseren. Ook voor de CLB's betekent het extra werk om alles zelf te gaan uitzoeken.

De voorzitter zal de timing voor de jeugdhulpwijzer bevragen.

En in het najaar kan eventueel de provinciale coördinator van de sociale kaart uitgenodigd worden voor een toelichting.

3. Uitbreiding toegankelijke modules contextbegeleiding

Er moeten een aantal plaatsen voorzien worden voor "krachtgericht kortdurende contextbegeleiding", een aanbod van 4 maanden aan 1 uur per week.

Deze plaatsen worden opgesplitst over de arrondissementen zodat zal moeten bekeken worden of er initiatiefnemers zijn en hoe de verdeling kan gebeuren. Het gaat concreet over de ombouw van 143 plaatsen en een uitbreiding met 30 plaatsen.

Voor de 30 plaatsen uitbreiding is het voorstel vanuit de provinciale stuurgroep bijzondere jeugdbijstand Antwerpen dat deze lineair zouden verdeeld worden over de 3 arrondissementen (elk 10).

Met alle diensten thuisbegeleiding moet dan afgetoetst worden wie wil ombouwen en wie niet om te bekijken of men tot consensus kan komen.

Op deze manier komt de invulling vooral vanuit de voorzieningen terwijl het wellicht aangewezen is om ook rekening te houden met tekorten of noden vanuit het verleden. Daar wordt tegenover geplaatst dat men kan stellen dat er sowieso overal een nood bestaat.

Wanneer contextbegeleiding voor een groot deel rechtstreeks toegankelijk wordt, wijzigt de instroom van cliënten en zullen hierover afspraken moeten gemaakt worden en criteria opgesteld.

De nadruk zal dus eerder moeten liggen op de wijze waarop er zal samengewerkt worden in de regio's en hoe de verwijzing zal gebeuren.

Bovendien wil men het signaal blijven geven dat het budget dat hiervoor uitgetrokken is misschien ingezet wordt op een minder grote nood, terwijl vele dossiers op lijsten blijven staan en geen kans meer maken op opname.

Er is dus vraag naar afstemming op intersectorale fora in de regio's en hoe dit best kan aangepakt worden. Ook moet bekeken worden hoe de brede instap hierbij kan betrokken worden.

Binnen jongerenwelzijn is er een traditie van transparantie, die zich beperkt tot het "wat" en niet tot het "wie". Als er m.a.w. een nood wordt gedetecteerd dan is eenieder vrij om daarbinnen iets te doen. Elke individuele voorziening kan inspelen op een omzendbrief door zijn plannen tot ombouwen of uitbreiden rechtstreeks met het agentschap te onderhandelen.

Binnen het VAPH kent men de omgekeerde praktijk. Als een voorziening wil ombouwen of uitbreiden kan de kandidatuur enkel na akkoord op het regionaal overleg worden ingediend. In de praktijk wordt op die manier altijd in unanimité naar het VAPH gestapt.

Vanuit deze visie wordt voorgesteld dat ook het IROJ hierin een rol zou opnemen die actiever is dan enkel monitoring en eventuele bijsturing. Elke ombouw of uitbreiding heeft immers een impact in het veld en zou daarom bij het IROJ moeten afgetoetst worden. Hiertoe zou het IROJ eerst het beslissingskader moeten duidelijk krijgen.

Daarnaast moet bekeken worden hoe het IROJ zich in de toekomst zal positioneren t.a.v. uitbreidingsvragen, rekening houdend met de late timing van de omzendbrieven en weinig tijd om initiatieven in te dienen en het gegeven dat binnen jongerenwelzijn er enige weerstand bestaat tegen bindend advies vanuit het IROJ.

Concreet rond deze omzendbrief:

- a) Hoe verhouden de verschillende manieren van werken binnen de verschillende agentschappen zich tot dit nieuw opgerichte overlegorgaan (IROJ) ?
- b) Er is afstemming nodig tussen de verwijzers.

Hiertoe is nog overleg gepland met de betrokken diensten, terugkoppeling kan dan gebeuren in het najaar.

4. Actiefiche 1

4.1. Huishoudelijk reglement

Bemerking vanuit de vertegenwoordiging van de VAPH-voorzieningen:

“Ook wij blijven de formulering “monitoring” al te vaag en voorzichtig vinden, ook al zegt het verslag dat onze ambitie verder reikt dan het minimumkader. Tot nu toe had het Regionaal Overleg Gehandicaptenzorg sectoraal o.a. de bevoegdheid over zorgafstemming en zorgplanning. Wij stellen voor dat deze termen (“jeugdhulpafstemming” jeugdhulpplanning”) expliciet worden opgenomen. Wij willen vermijden dat de hoofdmoot van het IROJ agenda het bespreken van knelpunten/brandjes blussen wordt, maar willen ook een sterk luik beleidsplan: een positieve toekomstgerichte agenda.”

Aan punt 3 “Aanwezigheden en engagementen” wordt het voorstel toegevoegd dat het IROJ zich ook engageert voor planning en afstemming.

Het huishoudelijk reglement wordt goedgekeurd.

4.2. Samenstelling

a) Kandidatuur Kind & Gezin, preventieve Zorg:

Vanuit de ITP wordt hierop positief advies gegeven, Kind & Gezin voldoet aan de afgestemde criteria.

Vanuit de vertegenwoordiging van de VAPH-voorzieningen wordt hierop negatief advies gegeven.

Zij stellen in de eerste plaats voor om het tweede criterium te herformuleren: “Zij moeten een relevante partner zijn die een meerwaarde is voor de bevoegdheden en doelstellingen van het IROJ.”

Het negatief advies als derde lid vanuit K&G wordt omkleed met volgende redenen:

- De preventieve zorg is niet gevat in IJH en is niet onze verantwoordelijkheid: we kunnen echter niet alle niet gevatte werkvormen coöpteren...waarom vb ook niet buitenschoolse kinderopvang
- Beslist is 2 vertegenwoordigers/sector: Bij de namen van alle sectorvertegenwoordigers staat hun sectorachtergrond in het verslag vermeld (vb VAPH), voor de vertegenwoordigers van K&G staat er “CKG”: dit is de enige keer dat er een werkvorm staat en niet de sector. K&G heeft recht op twee vertegenwoordigers, net als de andere sectoren: hoe men dit verdeelt onder alle werkvormen is hun verantwoordelijkheid. Anders gezegd: een vertegenwoordiger van K&G preventieve zorg ter vervanging van een van de twee CKG mandaten is wel perfect aanvaardbaar.
- Ondergeschikt aan het vorige stellen zij zich de vraag of de preventieve zorg van K&G een noodzakelijke partner is in zorgafstemming en zorgplanning, dan wel vooral een belangrijke signaalgever kan zijn voor het IROJ, middels vb periodieke rapportage van hun registraties, m.a.w. een keer/jaar als externe expert uitnodigen ipv volwaardig lid maken?

Dit negatieve advies wordt gedeeld door bijzondere jeugdzorg om dezelfde redenen.

Het CLB formuleert geen bedenkingen.

Vanuit de vertrouwenscentra wordt gereageerd dat Kind & Gezin niet onder een koepelfederatie valt en dus niet in aanmerking komt om vanuit een koepel te worden gemandateerd.

Feit blijft wel dat Kind & Gezin inderdaad een specifiek preventief karakter heeft en 94% van de gezinnen bereikt. Zij behoren bovendien tot de brede instap wat toch voor aanwezigheid pleit.

Afgesproken wordt dat het voorstel over het aanvaarden van de kandidatuur van Kind & Gezin met 3 aanwezigen in het IROJ en 2 stemmen wordt voorgelegd aan de achterban en teruggekoppeld volgend IROJ.

- b) Het minderhedenforum zoekt nog een vervanger voor Indra en zal de namen nog doorgeven
- c) Kinder-en jeugdpsychiatrie: Caroline Debruyne, OGGPA bekijkt nog wie plaatsvervanger kan zijn
- d) VGPH: kunnen momenteel geen vertegenwoordiger sturen bij gebrek aan middelen en capaciteit
- e) Vertegenwoordiging van mensen in armoede: nog geen kandidaat
- f) Vertegenwoordiging van de ouders: Ilse De Groof komt mee als ondersteuner, 1 ouder neemt steeds deel, eventueel samen met de plaatsvervangende ouder. Zij behouden dan 1 stem.

4.3. Organogram

- Geldstromen:

Voor het crisisnetwerk is 0,75 VTE voorzien, er is nooit een vergoeding geweest voor deelname aan netwerkstuurgroepen. Het CAW heeft wel middelen gekregen voor crisishulp maar niet voor deelname.

- Voorstel

Aangezien de opdrachten er wel zijn wordt er gepleit voor het behoud van de bestaande structuren. Zij zijn immers intersectoraal samengesteld zodat er nog heel wat vragen kunnen geagendeerd worden. Het sub-regionaal niveau is ook van belang in het kader van de brede instap.

De grootste kritiek op de netwerkstuurgroepen is dat er tot nu toe te weinig duidelijkheid is rond de aansturing ervan.

Het IROJ zal de aansturing opnemen en opdrachten geven. De netwerkstuurgroep jeugdhulp Antwerpen dient opnieuw te worden geactiveerd.

Hoe de communicatie van het IROJ naar de netwerken zal lopen en terug, moet in een volgende fase bekeken worden.

Hierbij wordt opgemerkt dat werken met vertegenwoordiging goed haalbaar is voor grote sectoren, maar minder evident is voor sectoren met meerdere partners. De optie om ad hoc uit te nodigen om zo gericht mogelijk rond de tafel te gaan met de best geplaatste partners wordt best open gehouden.

Concreet :

De doelstellingen van het IROJ moeten vertaald worden naar concrete verwachtingen t.a.v. de provinciale netwerkstuurgroepen. Hoe concreter de vraag, hoe beter.

Afspraak: Dominick bezorgt de huidige structuur en samenstelling aan alle leden zodat ieder zijn achterban kan bevragen. Volgend IROJ kan dan teruggekoppeld worden en beslist.

5. Actiefiche 2

5.1. Planning: P.3-4

- Juni: cijfers van maart t.e.m. juni, hierop zouden we met IROJ moeten kunnen inspelen
- Juli en augustus: schrappen: er zijn geen vergaderingen in de zomervakantie
- Oktober en december: planning blijft behouden
- Februari: wordt bevraagd wat er precies verwacht wordt, wat zijn de concrete vragen en thema's ?

De administratieve werkgroep die de indicatoren bekijkt zou afronden net voor de zomervakantie.

6. Signalen uit het werkveld

6.1. Projectteam

De werking van het projectteam stopt begin juli, de vragen die dan nog toekomen zouden moeten gekanaliseerd worden.

Er wordt gewerkt aan een PowerPoint presentatie voor de verschillende forums.

Nu worden vragen gebundeld en wordt op voorhand bekeken wie best kan informeren, maar als het IROJ goed draait en de netwerken zijn actief, zijn er in principe voldoende kanalen om vragen te stellen.

De bedenking hierbij is of het wel realistisch is dat het IROJ dit opneemt. Maandelijks samenkomen zou bijvoorbeeld niet haalbaar zijn. Als dit effectief een opdracht wordt van het IROJ, dan moet dit eveneens in de structuur worden meegenomen.

Jan De Ridder vraagt na hoe andere projectteams dit doen. Dominick vraagt na bij Vlaanderen.

6.2. Cliëntvertegenwoordigers

Ilse De Groof zal de gebundelde vragen van ouders aan iedereen bezorgen ter voorbereiding op het volgende IROJ. Dit punt wordt dus opnieuw geagendeerd.

7. Varia

Volgend IROJ: 24 juni

Vergadermomenten najaar: 7 oktober en 9 december.